

KARTA MODUŁU / KARTA PRZEDMIOTU

Kod modułu	
Nazwa modułu	Biomechanika obrażeń w zderzeniach pojazdów
Nazwa modułu w języku angielskim	Biomechanics of injury in collisions of vehicles
Obowiązuje od roku akademickiego	2013/2014

A. USYTUOWANIE MODUŁU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	Transport
Poziom kształcenia	II stopień <i>(I stopień / II stopień)</i>
Profil studiów	Ogólnoakademicki <i>(ogólno akademicki / praktyczny)</i>
Forma i tryb prowadzenia studiów	Stacjonarne <i>(stacjonarne / niestacjonarne)</i>
Specjalność	Transport Samochodowy
Jednostka prowadząca moduł	Katedra Pojazdów Samochodowych i Transportu
Koordinator modułu	Dr inż. Marek Jaśkiewicz
Zatwierdził:	

B. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów	Kierunkowy <i>(podstawowy / kierunkowy / inny HES)</i>
Status modułu	Obowiązkowy <i>(obowiązkowy / nieobowiązkowy)</i>
Język prowadzenia zajęć	Polski
Usytuowanie modułu w planie studiów - semestr	Semestr II
Usytuowanie realizacji przedmiotu w roku akademickim	Semestr zimowy <i>(semestr zimowy / letni)</i>
Wymagania wstępne	<i>(kody modułów / nazwy modułów)</i>
Egzamin	Nie <i>(tak / nie)</i>
Liczba punktów ECTS	2

Forma prowadzenia zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	Inne
w semestrze	15		15		

C. EFEKTY KSZTAŁCENIA I METODY SPRAWDZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Cel modułu	Celem kształcenia w ramach tego przedmiotu jest przedstawienie tematyki wykładów która obejmuje zagadnienia z zakresu biomechaniki obrażeń ciała. Przedstawienie modeli jakie są stosowane w badaniach biomechaniki obrażeń. Scharakteryzowane i omówione są skale i kryteria obrażeń ciała ludzkiego. (3-4 linijki)
-------------------	---

Symbol efektu	Efekty kształcenia	Forma prowadzenia zajęć (w/ć/l/p/inne)	odniesienie do efektów kierunkowych	odniesienie do efektów obszarowych
W_01	Ma podstawową wiedzę na temat zagadnień teorii zderzeń ciał materialnych. Zna klasyfikacja zderzeń. Umie przedstawić zasady opisujące zmianę ruchu ciała w czasie zderzenia..	Wykład	K_W01	T2A_W01
W_02	Dysponuje podstawową wiedzą na temat modeli fizycznych i matematycznych zderzenia dwóch ciał swobodnych. Umie opisać bilans energetyczny zderzenia, symulacja zderzeń typu „samochód–samochód”, „samochód–przeszkoda”, „samochód–pieszy”, „samochód–pojazd jednośladowy”.	Wykład	KS_W04_TS	T2A_W02 T2A_W03 T2A_W04 InzA_W05
W_03	Ma podstawową wiedzę na temat biomechaniki urazów mechanicznych. Umie przedstawić charakterystyczne cechy ciała ludzkiego. Zna epidemiologię obrażeń, oraz typologię i stopień natężenia obrażeń w niektórych rodzajach wypadków, Odporność ciała na urazy.	Wykład, laboratorium	KS_W04_TS	T2A_W02 T2A_W03 T2A_W04 InzA_W05
W_04	Ma podstawową wiedzę na temat modeli stosowanych w badaniach biomechaniki obrażeń. Zna mechaniczne, matematyczne oraz komputerowe modele ciała człowieka.	Wykład, Laboratorium	KS_W04_TS	T2A_W02 T2A_W03 T2A_W04 InzA_W05
W_05	Ma podstawowa wiedzę na temat skal nasilenia obrażeń. Umie dokładne omówić i zastosować skalę AIS. Zna mechanikę obrażeń głowy, górnego odcinka kręgosłupa, obrażeń klatki piersiowej, obrażeń nóg.	Wykład	KS_W04_TS	T2A_W02 T2A_W03 T2A_W04 InzA_W05
W_06	Ma podstawową wiedzę na temat kryterium obrażeń ciała ludzkiego: kryterium obrażeń głowy HIC, kryteria oceny obrażeń górnego odcinka kręgosłupa NIC i Nij, kryteria obrażeń klatki piersiowej VC, TCC, THPC, CTI oraz kryteria oceny obrażeń nóg FPC, FFC, TCFC oraz TI.	Wykład	KS_W04_TS	T2A_W02 T2A_W03 T2A_W04 InzA_W05
U_04	Zna zagadnienia z zakresu granicznych obrażeń ciała człowieka, budowy i zastosowania współczesnych manekinów antropometrycznych. Umie przedstawić podział i typy wcześniejszych i obecnie stosowanych manekinów.	Wykład, Laboratorium	KS_U04_TS	T2A_U08 T2A_U15 InzA_U01 InzA_U05
K_01	Umie omówić wpływ różnych czynników na bezpieczeństwo pieszego, biomechanikę obrażeń wypadku drogowego z udziałem pieszych. Zna metodologię wypadków drogowych z udziałem pojazdów jednośladowych i mogące powstać obrażenia. Zna programy komputerowe wspomagające w określeniu biomechaniki urazów mechanicznych.	Wykład Laboratorium	K_K01	T2A_K01

Treści kształcenia:

1. Treści kształcenia w zakresie wykładu

Nr wykładu	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1	W podstawowym stopniu zostanie omówione zagadnienie teorii zderzeń ciał materialnych. Przedstawiona zostanie klasyfikacja zderzeń. Zostaną przedstawione zasady opisujące zmianę ruchu ciała w czasie zderzenia.	W_01 U_04 K_01
2	Omówione zostaną modele fizyczne i matematyczne zderzenia dwóch ciał swobodnych. Opisany zostanie bilans energetyczny zderzenia. Symulacja zderzeń typu „samochód–samochód”, „samochód–przeszkoda”, „samochód–pieszy”, „samochód–pojazd jednośladowy”.	W_02 U_04 K_01
3	Wprowadzenie do biomechaniki urazów mechanicznych. Charakterystyczne cechy ciała ludzkiego. Epidemiologia obrażeń. Typologia i stopień natężenia obrażeń w niektórych rodzajach wypadków, Odporność ciała na urazy.	W_03 U_04 K_01
4	Modele stosowane w badaniach biomechaniki obrażeń. Mechaniczne modele ciała człowieka. Matematyczne modele ciała człowieka. Komputerowe modelowanie ludzi.	W_04 U_04 K_01
5	Skale nasilenia obrażeń. Dokładne omówienie i zastosowanie skali AIS. Mechanika obrażeń głowy, górnego odcinka kręgosłupa, obrażeń klatki piersiowej, obrażeń nóg.	W_05 U_04 K_01
6	Kryteria obrażeń ciała ludzkiego: kryterium obrażeń głowy HIC, kryteria oceny obrażeń górnego odcinka kręgosłupa NIC i Nij, kryteria obrażeń klatki piersiowej VC, TCC, THPC, CTI oraz kryteria oceny obrażeń nóg FPC, FFC, TCFC oraz TI.	W_05 U_04 K_01
7	Przeanalizowane zostaną zagadnienia z zakresu granicznych obrażeń ciała człowieka, budowy i zastosowania współczesnych manekinów antropometrycznych. Przedstawiony zostanie podział i typy wcześniejszych i obecnie stosowanych manekinów.	W_06 U_04 K_01
8	Wpływ różnych czynników na bezpieczeństwo pieszego, biomechanika obrażeń wypadku drogowego z udziałem pieszych. Wypadki drogowe z udziałem pojazdów jednośladowych i mogące powstać obrażenia. Przedstawione i omówione zostaną programy komputerowe wspomagające w określeniu biomechaniki urazów mechanicznych.	W_06 U_04 K_01

2. Treści kształcenia w zakresie laboratoriów

Nr zajęć ćwic.	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1	Wyznaczanie prędkości różnego rodzaju zderzeń.	W_03 W_04 U_04 K_01
2	Wyznaczanie środków ciężkości poszczególnych segmentów ciała. Wyznaczanie środka ciężkości kończyny górnej i kończyny dolnej.	W_03 W_04 U_04 K_01
3	Wyznaczanie środków mas poszczególnych części ciała oraz wyznaczenie momentów bezwładności.	W_03 W_04 U_04 K_01

4	Wyznaczanie ogólnego środka ciężkości metodą bezpośrednią. Wyznaczanie środka ciężkości metodą analityczną (Amber).	W_03 W_04 U_04 K_01
5	Zastosowanie do obliczeń skali AIS. Obliczenia kryterium obrażeń głowy HIC oraz kryteria oceny obrażeń górnego odcinka kręgosłupa NIC i Nij.	W_03 W_04 U_04 K_01
6	Obliczenia związane z kryteriami obrażeń klatki piersiowej VC, TCC, THPC, CTI oraz kryteria oceny obrażeń nóg FPC, FFC, TCFC, TI.	W_03 W_04 U_04 K_01
7	Zaliczenie ćwiczeń laboratoryjnych (sprawdzian)	W_03 W_04 U_04 K_01

3. Charakterystyka zadań projektowych
4. Charakterystyka zadań w ramach innych typów zajęć dydaktycznych

5. Metody sprawdzania efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody sprawdzania efektów kształcenia <i>(sposób sprawdzenia, w tym dla umiejętności – odwołanie do konkretnych zadań projektowych, laboratoryjnych, itp.)</i>
W_01 W_02 W_03 W_04 W_05 W_06	Sprawdzian końcowy z wykładu w formie ustnej sprawdzający zdobytą wiedzę i umiejętności.
W_03 W_04	Sprawdzian wiedzy z poszczególnych ćwiczeń laboratoryjnych w formie ustnej.
U_04	Sprawozdania z wykonanych ćwiczeń laboratoryjnych.
K_01	Pytania i komentarze podczas wykładów, aktywność studenta podczas ćwiczeń laboratoryjnych.

D. NAKŁAD PRACY STUDENTA

Bilans punktów ECTS		
	Rodzaj aktywności	obciążenie studenta
1	Udział w wykładach	15 godzin
2	Udział w ćwiczeniach	15 godzin
3	Udział w laboratoriach	
4	Udział w konsultacjach (2-3 razy w semestrze)	3 godziny
5	Udział w zajęciach projektowych	
6	Konsultacje projektowe	
7	Udział w egzaminie	
8		
9	Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	33 godzin <i>(suma)</i>
10	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego <i>(1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta)</i>	1,1 ECTS
11	Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	10 godzin
12	Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	
13	Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	

14	Samodzielne przygotowanie się do laboratoriów	10 godzin
15	Wykonanie sprawozdań	5 godzin
15	Przygotowanie do kolokwium końcowego z laboratorium	
17	Wykonanie projektu lub dokumentacji	
18	Przygotowanie do egzaminu	
19		
20	Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	25 godzin <i>(suma)</i>
21	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy <i>(1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta)</i>	0,8 ECTS
22	Sumaryczne obciążenie pracą studenta	58 godzin
23	Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta</i>	2 ECTS
24	Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym <i>Suma godzin związanych z zajęciami praktycznymi</i>	33 godzin
25	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym <i>1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta</i>	1,1 ECTS

E. LITERATURA

Wykaz literatury	<p>Literatura podstawowa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Antosik T., Awrejcewicz J.: Modelowanie numeryczne i badania biomechaniczne części lędźwiowej kręgosłupa ludzkiego. Conference on Biomechanics-Modelling, Computational Methods, Experimental and Biomedical Applications. December 7-8, Łódź 1998. 2 Bober T., Zawadzki J.: Biomechanika układu ruchu człowieka. Katedra biomechaniki. AWF. Wrocław 2001. 3 Braess H., Seiffert U.: Vieweg Handbuch Kraftfahrzeugtechnik. Friedr. Vieweg und Sohn Verlag/GWV, Fachverlage GmbH, Wiesbaden, 2003. 4 Kajzer J., Tanaka E., Yamada H.: Human Biomechanics and injury prevention. Tokyo 2000. 5 Viano D. C.: Role of the seat in rear crash safety. SAE, Inc., Warrendale 2002. 6 Wicher J.: <i>Bezpieczeństwo samochodów i ruchu drogowego</i>. Wyd. 2. WKŁ, Warszawa 2004. 7 Nowak E.: Antropometria na potrzeby projektowania. Instytut Wzornictwa Przemysłowego, Warszawa 1993. 8 Nowak E.: Atlas antropometryczny populacji polskiej – dane do projektowania. Instytut Wzornictwa Przemysłowego, Warszawa 2000.
	Witryna WWW modułu/przedmiotu